Zon en Mist

Rob Gonera

Inhoud

De ontmoeting....1
De tijd....13
Een nieuwe vriend....22
De uitkering....31
De pakketbezorger....42
De twee tanden....58
Het geluid....71
De kerstdate....78
Het frontmeisje....101
Het steegje....118
Een droom najagen....123
De zeven brieven....130
De uitvaartverzorger....145
Het watertje....152
De PvdM....160
De aangifte....169
De uitbarsting....177
De vluchteling....188
De onbekende componist....203
Het afscheidslied....211
De komeet....219

Und wenn ich geh, dann so, wie ich gekommen bin

Wie ein Komet, der zweimal einschlägt

Uit Komet van Apache 207 en Udo Lindenberg

De ontmoeting

Sandelhouten geuren ontwaken vergeten herinneringen. Ik zet mijn zoektocht voort. Elke dag weer datzelfde rondje. Flarden van mooie momenten vervullen mij van weemoed. Gevallen bladeren. Met ferme passen stap ik op de eindigheid. Een machtig gevoel gevuld met nederigheid. Ik struin tussen de poortwachters van de wereld. Ze staan fier overeind en halen hun neus op voor dat nietige leven dat stuurloos dwaalt door het donkere bos. Een zoektocht tegen beter weten in. Onbereikbaarheid wordt een obsessie. Slapeloze nachten. Oneindig piekeren. Schaamteloze gedachten. Ik steek mijn hand uit naar het ongrijpbare. Ik brand mijn vingers aan het vuur der vergankelijkheid. Vergeten dromen. Dromen die niet zijn uitgekomen. Gemiste kansen. Verloren tijd. Eindeloos getreuzel. Ik begin te rennen. Mijn tijd is bijna voorbij. Ik moet me haasten anders mis ik het juiste moment. De paniek slaat toe. Ik ben verdwaald in de mist. Ik val op de grond. De gulzige eindigheid slokt mijn tranen op. Ik zoek naar een reden om weer op te staan. Verkrampte spieren. Gevoelloosheid. De stilte wordt begeleid door het geluid van mijn zware ademhaling.

Opeens een ander geluid. Een nog nooit gehoorde toon. Een toon die in geen enkele toonladder past. Tergend langzaam richt ik mijn moegestreden lichaam op. Elke inspanning doet pijn. Zweet als teken van onmacht. Een bonzend hart door onzekerheid. Is dat geluid echt of bevind ik me in een droom? Een verstikkend gevoel. Claustrofobische gedachten. Een onherkenbare omgeving. De kleuren zijn veranderd. De meester-schilder is doorgedraaid en heeft er een zootje van gemaakt. Het gras is blauw. De lucht is rood. Het water is zwart en spiegelt het gezicht van de dood. Ik sluit mijn ogen. Ik orden mijn gedachten. Weer dat onbestemde geluid, maar nu dichterbij.

Voorzichtig open ik mijn ogen. Een oogverblindend licht. Het geluid tilt me langzaam op. Het lijkt alsof ik zweef. Een deken van rust valt over mij heen. Vanuit het licht komt iets tevoorschijn. Een klein wezen. Grijs. Een rode jas. Rode ogen. Amper een halve meter hoog. Met grote ogen kijkt het me aan. De mond beweegt. De lucht komt in trilling. Die onbekende toon. Ik sta oog in oog met het onbekende.

Ik word van top tot teen bekeken door het kleine, grijze wezen. Ik zie geen emotie. Geen verwondering, geen angst, maar ook geen vreugde. Een grote leegte, gevuld met een onbekend geluid.

Wat moet ik doen? Wat wordt er van mij verwacht? Moet ik het begroeten en welkom heten? Of moet ik mijn diepste gevoelens volgen en zo snel mogelijk vluchten van deze onheilspellende plek?

De kleuren zijn weer veranderd. De schilder draaft door. Kan iemand zijn pallet met verf afpakken? Alles om me heen is nu grijs. Net zo grijs als dat kleine wezentje. Alleen zijn jas en zijn ogen zijn rood.

Ik heb het gevoel dat ik langzaam oplos in het niets. Zijn de bomen nu dichter om me heen komen staan? Zijn ze nieuwsgierig hoe ik zal reageren op dat onbekende wezen dat nog steeds voor me staat? De natuur is stilgevallen. Het is zo stil dat ik mijn hartslag, die als een wilde, galopperende hengst in mijn borstkast tekeergaat, kan horen. De spieren in mijn benen doen pijn. Dat gebeurt wel vaker als ik bang ben en daardoor veel te snel ga ademhalen.

Ik zie de mond van het kleine wezentje bewegen. Het geluid dat zijn mond verlaat bereikt mijn oren, maar mijn hersenen weten er geen raad mee. Een onbekende taal. Instinctief haal ik mijn schouders op en schud mijn hoofd om te laten merken dat ik het niet begrijp.

Het wezen kijkt me nu recht aan. Ik probeer mijn ogen af te wenden, want ik hou er niet van als mensen me aanstaren, maar het lukt niet. Het lijkt alsof ik vastgeketend ben aan de blik in zijn ogen. Ik probeer tot rust te komen en mijn gedachten op een rijtje te zetten, maar dat lukt ook niet. Het lijkt alsof mijn harde schijf

gereset wordt. Even is er niets, en dan schieten de meest vreemde gedachten door mijn hoofd. Alles door elkaar. Vroeger wordt met het heden verweven.

Langzaam worden mijn gedachten weer geordend, maar in een heel andere volgorde dan dat ik gewend ben. Hierdoor zie en voel ik dingen die ik nog nooit gezien of gevoeld heb. Ik krijg inzichten, waarna ik al jaren op zoek ben. De verbanden die ontstaan zijn tussen het verleden en het heden, verklaren mijn diepste gevoelens.

Ik zie dat het wezen me nog steeds recht in de ogen kijkt. Ik realiseer me nu dat er een onzichtbare verbinding tussen ons beiden is ontstaan. Het wezen is als een computerprogramma dat overbodige bestanden verwijderd en de resterende bestanden ordent en in een overzichtelijke volgorde zet.

Opeens sluit het wezen de ogen. Ik word met grote kracht achteruitgeduwd en val op het zachte, groene mos. Ik heb een bevrijd gevoel. De pijn in mijn benen is verdwenen. Mijn ademhaling is tot rust gekomen. Mijn hartslag is weer zoals die moet zijn. Ik wrijf met mijn handen door het zachte mos. De natuur heeft me liefdevol opgevangen. De bomen zijn weer op hun oorspronkelijke plaats gaan staan. Waarschijnlijk waren ze niet nieuwsgierig, maar wilden ze me te hulp schieten toen ze dat rare wezen zagen staan. Nu kunnen ze gerustgesteld weer verder gaan met de orde van de dag.

Langzaam krabbel ik overeind. Met beide handen veeg ik mijn broek schoon.
Ik adem een aantal keren diep in en uit. De heerlijke geur van het bos geeft me een geruststellend gevoel.

Het wezen staat bewegingsloos op een aantal meters van me vandaan met het gezicht naar de grond gericht. Het lijkt alsof het alle energie heeft verbruikt om mijn bovenkamer opnieuw in te richten. Nieuwsgierig geworden naar de achtergrond van het wezen, besluit ik het initiatief te nemen en een aantal vragen te stellen.

Ik stel de vragen zo rustig mogelijk en articuleer op een overdreven manier, zodat de kans groter is dat het wezen mij zal begrijpen. Tussen elke vraag hou ik een kleine pauze, om het

wezen de kans te geven om te antwoorden. Pas als er geen antwoord komt, stel ik de volgende vraag.

“Wie ben Jij?”

“Waar kom je vandaan?”

“Hoe heet jij?”

“Ben je alleen?”

“Kun je me verstaan?”

“Zou je een teken kunnen geven als je me begrijpt?”

Omdat het wezen als aan de grond genageld voor me blijft staan en geen antwoord geeft, besluit ik uiteindelijk iets over mezelf te vertellen, in de hoop dat het ijs hierdoor zal breken en ik wel een antwoord op een van mijn vragen zal krijgen.

Mijn naam is Laron Weideveld. Ik ben achtenzestig jaar en woon aan de rand van het bos. Ik heb nooit een vaste baan gehad. Hoewel ik mijn middelbare school met goede cijfers heb afgerond, bleek al snel dat ik niet in de wieg was gelegd om verder te studeren of ergens te gaan werken. Als ik iets langer dan een week doe, begin ik het saai te vinden. Ik wil niet verstrengeld raken in de sleur van het bestaan, daarvoor is het leven veel te kort.

Ik ben een vrije geest die elke dag op zoek gaat naar iets nieuws. Ik ben een meester in het verwonderen. Ik geniet van de kleine details van het leven waar de grote massa aan voorbij loopt. Zij zijn blind en ik kan zien. Een grotere rijkdom kan een mens zich niet wensen.

Hoewel ik nog nooit een vast inkomen heb gehad, weet ik door mijn zuinige manier van leven altijd goed rond te komen. Eerlijkheidshalve moet ik wel bekennen dat ik hierbij ben geholpen door een forse erfenis van mijn hardwerkende ouders. Omdat ik hun enig kind ben, heb ik al het vermogen dat zij tijdens hun leven hebben opgebouwd op mijn rekening gestort gekregen. Financiële zorgen heb ik hierdoor nooit gekend.

Als je zou vragen hoe ik mezelf het best kan omschrijven, zou ik zeggen dat ik een levenskunstenaar ben. Ik ben creatief en bezit het vermogen om die dingen uit het leven te halen die essentieel zijn. Ik heb geen oog voor luxe. Ik koop geen onnodige, zinloze producten. Ik luister niet naar al die opgeklopte verhalen van met

elkaar concurrerende mensen. Ik laat me niet beïnvloeden door inhoudsloze televisieprogramma's. Ik blijf op grote afstand van de stinkende vuilnis die het internet en de sociale media over ons uitstorten.

Ik ben vrij en zweef door het leven, genietend van de geluiden en de geuren van de natuur. Ik heb geen partner en geen kinderen. Ik laat me mijn vrijheid door niemand afpakken.

Terwijl ik mijn verhaal vertel, kijk ik nauwlettend naar het wezen. Zie ik daar een kleine beweging? Hoor ik een geluid? Ik spits mijn oren. Nee, het is slechts verbeelding. Het wezen vertoont geen enkele reactie of emotie. Mijn woorden worden meegenomen door de lichte, koele bries, die mijn huid prikkelt, en verdwijnen tussen de bomen om door niemand gehoord te worden.

Ik zucht een aantal keren diep en besluit voorzichtig de afstand tussen mij en het wezen kleiner te maken. Ik doe een aantal weifelende, kleine pasjes naar voren. Nog steeds geen beweging. Ik had verwacht dat het net zoals een wild dier plotseling zou wegrennen om voor eens en altijd uit mijn leven te verdwijnen.

Omdat er niets gebeurt, loop ik weer een stukje naar voren. Ik kom steeds dichterbij. Plotseling lijkt het alsof de temperatuur verandert. Het voelt een stuk kouder dan zonet. Hoe is dat mogelijk? Het is niet harder gaan waaien. Ik kijk naar de lucht. Er zijn geen wolken. Ik doe een aantal passen achteruit. Het wordt weer warmer.

Ik begin te begrijpen waarom het kouder wordt als ik het wezen nader. Met het begrip komt de twijfel. Is het mogelijk dat het wezen kou uitstraalt? Ik schud mijn hoofd. Ik hou mezelf voor de gek. Een krankzinnige gedachte. Een hersenspinsel. Waar ben ik mee bezig? Ik doe een aantal ferme passen naar voren en schrik als ik opnieuw een ijzige kou voel.

Ik ben bang dat ik weer door een onbekende kracht achteruitgeworpen zal worden. Daarom blijf ik stilstaan. Geen beweging bij het wezen. Alsmaar starend naar de grond. Er is geen oogcontact. Een hopeloos gevoel maakt zich van mij meester. Wat moet ik doen? Ik begin steeds harder te rillen. De kou snijdt als een

scherp mes dwars door mijn ziel. Ik doe een paar passen achteruit om het warmer te krijgen.

Zou het wezen weten dat ik gelogen heb? Is de kou die het uitstraalt een teken dat het me doorziet. Een straf omdat ik niet de waarheid heb gesproken? Ik schraap mijn keel. Ik kan proberen om weer meer warmte in mijn lichaam te krijgen. Het valt me zwaar om de waarheid te vertellen, om mijn masker af te zetten, om me kwetsbaar op te stellen. Ik ben dat niet gewend. Mijn hele leven doe ik me beter voor dan dat ik ben. Ik speel een rol om mijn echte innerlijke gevoelens te verbergen.

Uiteindelijk besluit ik in het diepe te springen. Ik bal mijn vuisten en span mijn kuiten aan. Ik adem een paar keer diep in en uit. ‘Ik heb tegen je gelogen. Ik ben geen levenskunstenaar. Integendeel. Ik heb van mijn leven een zootje gemaakt. Mijn leven is geen kunstwerk, maar een grote puinhoop. Ik zal opnieuw vertellen wie ik ben.’

Ik stop even met praten om te kijken of mijn woorden al enige uitwerking hebben gehad. Tot mijn teleurstelling zie ik dat het wezen nog steeds bewegingsloos voor me staat. Ik merk ook nog geen temperatuurverschil. Ik besef dat ik nu echt de waarheid moet gaan vertellen.

‘Mijn naam is Laron Weideveld. Ik ben achtenzestig jaar en woon aan de rand van het bos. Sinds twee jaar ben ik met pensioen. Ik heb diverse banen gehad. Ik ben productiemedewerker geweest in verschillende bedrijven. Ik heb gewerkt in de logistiek en ik ben een aantal jaren vrachtwagenchauffeur geweest. Het grootste deel van mijn leven heb ik een nietsbetekenende kantoorbaan gehad. Ik ben nog nooit met plezier naar mijn werk gegaan. De term arbeidsvreugde is niet aan mij besteed.

Op dertigjarige leeftijd ben ik, na een kortdurende romance, getrouwd met een vrouw die ik op mijn werk heb ontmoet. We hebben samen drie kinderen gekregen. Het huwelijk is, nadat de kinderen het huis uit waren, gestrand. We hadden elkaar niets meer te vertellen, het vuur was gedoofd. Ze heeft een nieuwe vriend gekregen en is met hem naar het buitenland vertrokken. Ik heb

geen idee waar ze wonen. Waarschijnlijk heeft ze dat wel tegen me gezegd, maar heb ik niet geluisterd.

Mijn kinderen hebben voor haar gekozen en hebben na veel ruzies en verwijten het contact met mij verbroken. Ik heb geen idee hoe hun leven er momenteel uitziet. Waar wonen ze? Zijn ze gelukkig getrouwd? Welke baan hebben ze? Hebben ze kinderen? Geen idee. Ik ben een buitenstaander. Ik maak geen deel meer uit van hun leven.'

Ik stop even met praten. Zoveel over mezelf heb ik nog nooit tegen iemand verteld. Zelfs mijn vrouw is nooit op de hoogte geweest van mijn diepste gevoelens. Ofschoon ik niet weet wie of wat het wezen is, weet het toch een bepaald soort vertrouwen te wekken waardoor ik een groot deel van mijn ziel prijsgeef.

'Mijn hele leven heb ik een rol gespeeld in een film waarin ik niet thuishoor. In het diepst van mijn hart hunkerde ik naar vrijheid, maar ik heb me zelf verloochend en gekozen voor de makkelijkste weg: werken om geld te verdienen.

Het maakte me destijds niet uit wat ik deed, als ik maar elke maand geld had om rond te komen. Dat ik daardoor elke ochtend met tegenzin naar mijn werk ging, nam ik op de koop toe.

Nu besef ik pas hoeveel kostbare tijd ik heb verkwist. Ik wilde vrij zijn en wat deed ik? Ik ging trouwen met de eerste de beste vrouw die ik op het werk tegenkwam. Beetje bij beetje besefte ik dat ik steeds meer vrijheid inboette.

Toen ik kinderen kreeg voelde het alsof ik in een gevangenis zat. Ik was wanhopig en zag geen uitweg meer. Ik leefde in een roes en voelde niets. Alles was grijs en de geluiden waren gedempt. Terwijl onze kennissen enthousiast vertelden over het opgroeien van hun kinderen, zweeg ik. Het ontbrak me aan woorden. Ik kan me bijna niets herinneren van de jeugd van mijn kinderen.

Toen ze de deur uit waren, voelde ik me opgelucht. Pas toen merkte ik dat mijn vrouw inmiddels op grote afstand van mij stond. We leefden onder hetzelfde dak in twee totaal verschillende werelden waarin we niet meer dezelfde taal spraken. Het duurde niet lang totdat ze er met haar nieuwe vriend vandoor ging.

Hoelang kende ze hem al? Had ze gewacht totdat de kinderen de deur uit waren, om daarna zo snel mogelijk mij de rug toe te keren? In feite interesseerde het me allemaal niets. Ik was blij dat ik eindelijk vrij was. Ik deed ook geen moeite om vragen te stellen.

Met tegenzin zwoegde ik me door de laatste jaren op het kantoor heen. Ik telde af totdat ik met pensioen kon gaan. Geen afscheid. Geen gedoe. Spullen pakken en op vrijdag via de achterdeur het kantoor verlaten. Ik had iedereen op de afdeling waar ik werkte geïnstrueerd om me in alle rust te laten gaan. Gelukkig respecteerden ze mijn keuze en lieten ze me met stille trom vertrekken. Ik kon me niet van de indruk onttrekken dat ik enige opluchting hoorde, toen ik de deur achter me dichttrok.

Ik kan me nog goed het moment herinneren toen ik die avond thuiskwam. Met een diepe zucht, die het lijden van al mijn werkzame jaren omvatte, plofte ik op de bank neer. Voor het eerst in mijn leven had ik het gevoel dat ik de vrijheid waarnaar ik mijn hele leven had verlangd kon aanraken.'

Het is gaan waaien. Ik kijk naar de lucht. Donkere, woest uitziende wolken drijven over. Het lijkt op een wilde achtervolging. Af en toe voel ik een spat regen. De bomen om me heen buigen voor de steeds sterker wordende wind.

Het wezen schijnt niet gevoelig te zijn voor de weersverandering. Roerloos staat het naar de grond te kijken. Zouden mijn woorden het brein hebben bereikt? Heeft het überhaupt een brein? Of sta ik hier voor Jan met de korte achternaam mijn verhaal te vertellen?

Ik probeer mijn verhaal af te maken. Misschien dat het wezen zal reageren als het alles van me weet. Ik wrijf in mijn handen. Het lijkt alsof het nog kouder is geworden. Ik besluit harder te gaan praten, omdat de wind steeds meer geluid maakt. Het is ook harder gaan regenen.

'Weet je wat het ergste is? Nadat ik ruim een week thuis had gezeten om de zogenaamde vrijheid te omarmen, besefte ik dat mijn droom over de vrijheid een grote illusie was. Het besef dat ik van mijn hele leven niets had gemaakt, omdat ik op zoek was naar iets dat uiteindelijk niet bestond, zorgde ervoor dat alle energie uit

mijn lichaam stroomde. Ik was gedesillusioneerd en helemaal leeg. Vanaf dat moment raakte ik verdwaald in een diep, mistig dal, waarvan de wanden te steil en te glad waren om er ooit nog uit te kunnen komen.

Ik was opnieuw gevangen. Dit keer niet door mijn werk, mijn vrouw of mijn kinderen, maar door de keiharde waarheid dat de totale vrijheid niet bestaat. Zonder in een spiegel te kijken zie ik dagelijks een zielige, verbitterde, oude man die niets heeft bereikt, en nagelaten heeft om te genieten van de parels die in zijn bezit waren: zijn jeugd, zijn vrouw en zijn kinderen. Onbewust heb ik, tijdens mijn zoektocht naar de totale vrijheid, er alles aan gedaan om degenen van wie ik het meest zou moeten houden het huis uit te jagen.

Kijk wat er van me over is. Hier sta ik op een door god verlaten plek ergens in het bos in de regen te praten tegen een grijs wezen met een rode jas dat nergens op reageert. Het lijkt wel of ik gek geworden ben.‘

Ik haal een paar keer diep adem. Ben ik opgelucht, omdat ik de waarheid heb verteld? Ik voel eerder een bittere teleurstelling, omdat het effect van mijn openhartigheid is uitgebleven. Het wezen heeft nergens op gereageerd.

Juist als ik me wil omdraaien om weg te lopen, zie ik vanuit mijn ooghoeken dat het wezen zijn hoofd opricht. Ik draai me snel terug en kijk naar de veranderende houding van het wezen. We kijken elkaar nu recht aan. Plotseling beginnen zijn ogen te schijnen. Twee rode, laserachtige lichtstralen verbinden onze ogen. Het lijkt alsof ik opnieuw naar het wezen word toegezogen. Stap voor stap kom ik dichterbij. Mijn lichaam is verkrampt, omdat ik er onbewust rekening mee houd dat ik dadelijk weer achteruit wordt geworpen.

Dat gebeurt dit keer niet. Langzaam probeer ik me te ontspannen. Ik hoor een zoemend geluid dat de mond van het wezen verlaat. Het geluid dat dezelfde toonsoort heeft als de loeiende wind. Aandachtig luister ik naar de melodie van het duet. Wat probeert het wezen me te vertellen?

Het lijkt alsof het warmer wordt. Ik sta nu oog in oog met het wezen. Ik kan me niet meer inhouden en steek mijn armen naar het wezen uit. Ik wil het aanraken, het omarmen, het voelen. Ik ben op zoek naar warmte.

Terwijl ik dat doe, is het wezen van het ene op het andere moment verdwenen. Ik val voorover in de modder op de plek waar het wezen de hele tijd roerloos heeft gestaan. De wind is veranderd in een storm. Het regent pijpenstelen. De bomen zijn in een kleine kring om me heen gaan staan en kreunen met de storm mee.

Ik zit op mijn knieën met mijn gezicht naar de grond gericht. Door de regen ben ik drijfnat geworden. Mijn tranen vermengen zich met de dikke regendruppels die over mijn wangen rollen. Het geluid van de scheldende storm verhult de jammerklanken die mijn mond verlaten.

Ik besef dat dit het einde is. Het spel is gespeeld. Het doek valt. Ik heb mijn kansen gehad, maar er geen gebruik van gemaakt. Ik heb de foute afslagen genomen: niet bergopwaarts, maar steeds dieper het dal in.

Ik sta aan de rand van de afgrond en kijk in het duistere, oneindige, gapende gat dat voor me ligt. Er is geen weg meer terug. De bomen worden ongeduldig en zwaaien met steeds grotere kracht heen en weer. Het krakende geluid van de bomen voelt als een bedreiging. De storm duwt me met brute kracht naar die plek vanwaar ik nooit meer zal terugkeren.

Het kleine wezen is op de vlucht geslagen en verdwijnt tussen de bomen die langzaam weer om hun oorspronkelijke plaats gaan staan. De storm komt tot bedaren. De wind gaat liggen. Het stopt met regenen. Het leven gaat door, alsof er niets is gebeurd.

De tijd

De collegezaal was voor bijna de helft gevuld met studenten die blij waren dat het bijna weekend was. Ze zaten op hun telefoontjes te kijken en wachtten totdat het laatste college van de week zou starten. Gezien het tijdstip van de dag was het best wel druk. Dat had alles te maken met de man die vandaag college gaf: professor Harrie Keindert.

Hij was een charismatische man die van elk college een spetterende show wist te maken. Hij was een van de laatste professoren die zijn studenten wist te boeien. De inhoud van zijn colleges en vooral de manier waarop hij ze gaf, stond garant voor gespreksstof tijdens de lange avonden in de kroegen waar de studenten de meeste tijd doorbrachten. Door hem werd filosofie weer een sexy vak, dat door steeds meer studenten werd gevolgd.

Het laatste boek dat de professor vorig jaar had uitgegeven, was een bestseller geworden. Niet alleen voor studenten, maar ook voor diegenen die filosofische belangstelling hadden. Hij wist in begrijpelijke lekentaal precies de kern van de beschreven onderwerpen te raken. Hij was een graag geziene gast in de best bekeken talkshows en had juist een succesvolle theatertoer achter de rug, waarvan de recensies lovend waren. Voor de studenten was hij een idool. Een soort filosofische popster.

Iedereen ging rechtovereind zitten toen de deur openging. Hier hadden ze zich al de hele week op verheugd. De verbazing was van ieders gezicht af te lezen toen ze zagen dat niet Harrie Keindert naar binnenkwam, maar een voor hen onbekende man.

Het was een man van rond de zestig jaar. Zijn grijze haren stonden rechtovereind. Hij droeg een kleine uilenbril met een dik, zwart montuur. Het was duidelijk te zien dat hij niet veel waarde hechtte aan uiterlijk vertoon. Zijn grijze broek hing als een wijde zak rond zijn magere middel. Hij droeg een donkerblauwe V-hals

trui met daaronder een geruit overhemd. Hij had precies die kleuren gekozen die vloekten bij de kleur blauw. Hij had zwarte schoenen aan die versleten waren en er dof uitzagen. Een goede observeerder kon zien dat hij twee verschillende sokken aanhad. De linkersok was donkerblauw met allerlei felgekleurde stippen. De rechtersok was gestreept met de kleuren bruin, groen en wit.

Dat hij geen atletisch type was, kon je zien aan de manier waarop hij bewoog. Met een licht gebogen rug schuifelde hij naar de tafel waarop de laptop stond. Het leek alsof elke stap er een teveel was.

Iedereen keek elkaar vragend aan. Sommigen checkten op hun telefoon of ze wel bij het juiste college zaten. Ze zaten goed. Op het schema stond 15:00 uur, in de rode zaal, collegefilosofie van professor Keindert. Nergens stond dat het niet doorging.

Gemompel en geschuifel. De onrust die was ontstaan door de verschijning van de vreemde eend in de bijt was duidelijk voelbaar. De verstrooid uitziende man stond nu bij de microfoon. Vol verwachting keek iedereen hem met grote ogen aan. Sommige meisjes giechelden. Hadden ze gezien dat hij twee verschillende sokken aanhad?

De man tikte twee keer met zijn rechterwijsvinger tegen de microfoon om te testen of die aanstond. De twee doffe tikken zorgden ervoor dat iedereen meteen stil was. Hij hield zijn rechtervuist voor zijn mond, terwijl hij een aantal keren zijn keel schraapte.

Met een zachte, enigszins weifelende stem zei hij: ’Hallo. Jullie zouden eigenlijk college krijgen van professor Keindert, maar die is vandaag helaas door persoonlijke omstandigheden verhinderd. Hij heeft me gevraagd om zijn college over te nemen.’

De man keek rond en zag de teleurstelling in de ogen van de studenten. Hij was blij dat niemand opstond en de zaal verliet. Eigenlijk hield hij niet van colleges geven. Hij had er al de hele dag tegenop gezien om hier te staan.

Vroeger tijdens zijn studie had hij altijd veel last van spreekangst. Hij kon zich nog goed herinneren hoe hij bij zijn eerste presentatie stond te trillen op zijn benen. Het kostte hem

zoveel moeite en energie om niet flauw te vallen, dat hij amper uit zijn woorden kon komen.

Hoe ouder hij werd, hoe minder last hij hiervan kreeg. Toch was, ondanks zijn huidige leeftijd, presenteren voor een groep nog steeds geen favoriete bezigheid van hem.

Hij werkte nu al bijna vijfentwintig jaar op de universiteit, meestal in de schaduw van de grote professoren. Hij wilde niet in het spotlicht staan. Het liefst zat hij alleen op zijn kamer om in alle rust onderzoek te doen en artikelen te schrijven.

De laatste tijd waren er echter steeds meer vergaderingen waaraan hij verplicht moest deelnemen. Daarnaast moest hij ook alles registreren wat hij deed. Hij had het gevoel dat hij door iedereen in de gaten werd gehouden. Hij verlangde terug naar de goede oude tijd toen onderzoek doen nog een romantische bezigheid was. Nu had hij het gevoel dat hij een productiemedewerker was die dagelijks werd afgerekend op de hoeveelheid artikelen die hij had geschreven.

Dat was ook de reden dat hij besloten had om volgend jaar te stoppen met werken. Hij woonde alleen in een keurig appartement, waarvan de hypotheek al lang was afbetaald. Hij had zijn schaapjes op het droge. Waarom zou hij zich nog langer kwellen op zijn werk? Hij kon al die stress missen als kiespijn.

Op zijn computer had hij een tabel gemaakt met heel veel hokjes, die het aantal dagen aangaven dat hij nog moest werken voordat hij met pensioen ging. Elke dag zette hij aan het eind van de dag een kruisje in een hokje. “Weer een dag dichter bij mijn pensioen,” mompelde hij dan tegen zichzelf.

Hij zuchtte een aantal keren diep voordat hij verderging. Hij slikte een paar keer, omdat hij een droge mond had gekregen. Daarna zei hij: ’Mijn naam is Jonas Kerenveld. Ik werk op de afdeling van professor Keindert. Omdat ik geen tijd heb gehad om een uitgebreid college voor te bereiden, heb ik besloten om er een interactieve sessie van te maken. Wat vinden jullie daarvan?’

Terwijl hij dit zei, staarde hij naar zijn laptop. Hij sprak de woorden onzeker uit. Nu hij zichzelf hoorde, vroeg hij zich af of het wel een goed idee was dat hij hier stond. Had professor

Keindert niet beter het college kunnen annuleren? De studenten die hier zaten, hadden dat waarschijnlijk geen probleem gevonden. Ze zouden blij geweest zijn als hun weekend een uur eerder was begonnen.

Voorzichtig sloeg hij zijn blik op en keek hij de zaal in toen hij het geroesemoes hoorde dat de teleurstelling van de aanwezige studenten uitdrukte. Hij zag hoe ze allemaal op hun eigen manier reageerden. Sommigen keken op hun telefoontje. Anderen waren met elkaar aan het kletsen. Hij zag ook hoe iemand een wegwerpgebaar maakte. Dat betekende niet veel goeds. Hij hoopte dat niet iedereen opstond en de zaal verliet.

Toen hij pas begonnen was met lesgeven op de universiteit, had hij een steeds terugkerende droom waarin hij naakt voor de collegezaal stond en iedereen hem uitlachte. Daarna stond iedereen op en verlieten de studenten onder luidgejoel en hem belachelijk makend de collegezaal. Hij werd dan altijd met het angstzweet op zijn hoofd wakker, terwijl zijn hart als een gek tekeer ging.

Hij had het gevoel alsof hij zich nu in deze droom bevond. Alleen was het dit keer geen droom, maar de harde realiteit. Hij hoefde niet wakker te worden, want dat was hij al. Maar wel hetzelfde angstzweet en dezelfde hartkloppingen. Angstig keek hij om zich heen. Het liefst zou hij op de vlucht slaan en deze groep studenten die bloed roken zover mogelijk achter zich laten. Hij wist dat hij dit niet kon maken en probeerde zich te herpakken.

‘Vandaag zou ik het begrip tijd met jullie willen bespreken,’ zei hij met overslaande stem. Voorzichtig keek hij om zich heen om te peilen hoe het onderwerp bij deze groep studenten zou landen. Hij zag geen enthousiasme op hun gezichten. Ze keken hem met een onverschillige, verveelde blik aan. ‘Ik ben benieuwd wat het begrip tijd voor jullie betekent. Wie bijt de spits af?’ vervolgde hij, terwijl het zweet hem aan alle kanten uitbrak.

Er viel een pijnlijke stilte. Hij keek speurend rond of een van de studenten de hand opstak. Tot zijn grote opluchting maakte een meisje dat op de voorste rij zat het verlossende gebaar. Met een uitnodigend knikje gaf hij haar een teken dat ze haar mening mocht geven.

‘Tijd is voor mij een houvast in het leven. De tijd geeft aan wanneer ik ergens moet zijn en hoelang iets duurt. De tijd helpt mij mijn dag in te delen. Door de tijd kan ik mijn afspraken nakomen. Zonder de tijd zou mijn leven een grote chaos zijn.’ Ze sprak op een deftige manier, maar ze klonk wel een beetje schor. Haar medestudenten wisten wel wat daar de oorzaak van was.

Jonas Kerenveld knikte nu goedkeurend. ‘Prima, dat is een duidelijk verhaal. Wie volgt?’

Dit keer stak een jongen op de vierde rij rechts van hem zijn hand omhoog. Hij wachtte de reactie van Jonas Kerenveld niet af en stak meteen van wal. Je kon aan de manier waarop hij sprak horen dat hij meer moeite had om in het openbaar te spreken dan zijn voorganger.

‘De tijd bepaalt volgens mij onze manier van leven. In de huidige tijd leven we heel anders dan in de middeleeuwen. Dat was een heel andere tijd.’

Terwijl hij sprak, zwaaide hij met zijn armen om zijn woorden meer kracht bij te zetten. Toen hij hoorde dat er achter hem gegniffeld werd, stopte hij abrupt. Jonas Kerenveld zag dat hij begon te blozen. Hij herkende zich in deze jongeman. Op zijn leeftijd was hij even onzeker geweest. Hij vroeg zich af of hij het destijds wel gedurfd zou hebben om tijdens het college het woord te nemen.

Gelukkig nam een andere studente het woord. Met een lijzige stem zei ze: ‘De tijd bepaalt welke kleding ik aandoe.’

Het hek was nu van de dam. Allerlei oneliners ontsnapten uit de hongerige monden van de studenten.

‘Zonder tijd zou ik nooit op tijd komen.’

‘Er is een tijd van komen en een tijd van gaan.’

‘Ik heb het te druk om me met de tijd bezig te houden. Ik heb er gewoon geen tijd voor.’

‘Ik laat me niet regeren door de tijd.’

‘Vroeger leek de tijd veel langzamer te gaan.’

‘Als er een goede oude tijd is, is er dan ook een slechte nieuwe tijd?’

‘Zou er ooit een tijdmachine worden uitgevonden?’

‘Ik weet niet of de tijd mijn vriend of mijn vijand is.’

Jonas Kerenveld keek genoegzaam rond. Het was hem gelukt om de zaal in beweging te brengen. Het vrij associëren vierde momenteel hoogtij. Van elke opmerking schreef hij de kernwoorden op het whiteboard. Hij ging steeds kleiner schrijven, omdat het bord vol dreigde te raken door alle associaties die door de collegezaal rondzweefden.

Opeens hoorde hij hoe een jongen die op de eerste rij zat een vraag aan hem stelde. ‘Wat betekent de tijd eigenlijk voor u?’ Jonas Kerenveld keek verschrikt van zijn whiteboard naar de jongen. Deze keek hem met een brede grijns verwachtingsvol aan. Zijn vraag had een abrupt einde gemaakt aan het vrije associëren. Het was ineens muisstil.

Jonas Kerenveld deed een aantal stappen naar voren. Hij had die vraag nog niet verwacht, maar hij wist wel wat zijn antwoord was. Hij had niet voor niets het begrip tijd ter sprake gebracht. Zijn bedoeling was om aan het eind van het college zijn eigen mening te geven. Door de vraag van de jongeman was de tijd aangebroken om zijn betoog te houden.

Nerveus tikte hij met de vingers van zijn rechterhand tegen zijn linkerhandpalm.

‘Voordat ik jullie mijn eigen mening geef, wil ik jullie bedanken voor jullie inzet. Jullie hebben laten zien dat de tijd voor iedereen een andere betekenis heeft. Je eigen leven bepaalt hoe je de tijd ziet en ervaart. Ook voor mij heeft de tijd een betekenis die weer afwijkt van die van jullie. Bij jullie wordt jullie mening over de tijd bepaald door de fase van het leven waarin jullie zich bevinden. Een leven waarin onbevangenheid nog hoogtij viert. Ik bevind me in een andere fase van het leven. Bijna ga ik met pensioen. Ik heb al heel wat jaren achter de rug. In al die jaren heb ik veel ervaring opgedaan. Hierdoor staat mijn mening over de tijd veel dichter bij de waarheid dan die van jullie. Ervaring zorgt ervoor dat je de dingen helderder gaat zien. De puzzelstukjes vallen op hun plaats. Jullie kijken door een wazige bril van onbezorgdheid en hoogmoed. Alles is in jullie denkvermogen nog mogelijk. De wereld ligt aan jullie voeten. The sky is the limit.‘